

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ПЕДАГОГІКА СПІВРОБІТНИЦТВА»

(назва навчальної дисципліни)

Наукова освіта та наукова комунікація

(назва освітньо-професійної програми)

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

(код і назва спеціальності)

2-й рік навчання, 3-й семестр (для магістрів з терміном навчання – 1,10)

Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність

011 Освітні, педагогічні науки

Освітній рівень

Магістр

**Кафедра
та викладач**

Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти

Викладач: **Коханко Оксана Григорівна** – кандидат педагогічних наук, доцент

Лінк на профіль викладача на сайті факультету: <https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/vykladachi-kafedry-poip#kokhanko-oh>

Лінк на профіль викладача у Google Scholar : https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=QJef_EcAAAAJ

E-mail: o.h.kokhanko@npu.edu.ua

Лінк на курс в MOODLE: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8060>

**I. Основна
мета/цілі навчання**

Метою викладання освітнього компоненту є підготовка майбутнього педагога до реалізації педагогіки партнерства в освітньому середовищі в сучасних умовах.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Педагогіка співробітництва» є: ознайомлення майбутніх педагогів з сутністю та принципами педагогіки співробітництва/партнерства; ознайомлення студентів з особливостями реалізації партнерської взаємодії педагога з учнівською молоддю та їх батьками; формування їх здатності до реалізації ідей педагогіки партнерства та організації взаємодії з усіма учасниками у освітньому процесі НУШ.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі**

Навчальна дисципліна **вибіркова**

Цикл **поглибленої підготовки за спеціальністю**

шифр дисципліни: **ВВ2.03**

III. Обсяг навчальної дисципліни		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
	Кількість кредитів	6	6
Загальна кількість годин	180	180	
Лекційні заняття	20	12	
Семінарські заняття	24	12	
Лабораторні заняття	-	-	
Самостійна робота	136	156	

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Педагогіка співробітництва: сутність та специфіка

Тема 1.1. Сутність педагогіки співробітництва, історія її розвитку та реалізація в умовах НУШ

Зміст теми: Концептуальні засади педагогіки співпраці/партнерства; сутність, принципи, методологічна основа. Історія виникнення педагогіки партнерства (співпраці/співробітництва) у вітчизняній освіті та за кордоном. Технології співпраці у досвіді роботи педагогів.

Особливості реалізації ідей педагогіки партнерства у освітньому процесі НУШ. Труднощі реалізації партнерської взаємодії у роботі сучасного педагога. Високий рівень автономії та готовність до командної роботи – необхідні здатності вчителя НУШ.

Тема 1.2. Партнерська співпраця педагога з учнівською молоддю

Зміст теми: Особливості організації освітнього процесу засобами педагогіки партнерства. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія вчителя з учнями як основа побудови партнерських відносин. Роль сучасного вчителя – наставника, фасилітатора, новатора, тьютора, модератора, коуча – в індивідуальній освітній траєкторії розвитку учня.

Методи та форми педагогічної взаємодії вчителя з учнями на основі партнерства. Організація діалогового навчання і виховання здобувачів освіти. Створення ситуацій успіху, ігрового навчального середовища та активної інтерактивної взаємодії між учителем і учнями у освітньому процесі НУШ. Формування спільноти учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

Організація педагогічного партнерства в умовах роботи інклюзивного класу. Оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.

Тема 1.3. Партнерська співпраця педагога з батьківською громадою

Зміст теми: Реалізація ідей педагогіки партнерства у співпраці вчителя з батьківською громадськістю. Активний діалог як основна умова організації їх продуктивної взаємодії в умовах НУШ. Права та обов'язки вчителя і батьками у процесі співпраці як рівноправних партнерів.

Основні напрями та форми організації партнерських взаємовідносин школи з батьківською громадою. Традиційні та інноваційні підходи до планування і проведення різних форм співпраці з сім'єю дитини. Реалізація у роботі з батьками прийомів ситуації успіху та інтерактивних методів співпраці. Залучення батьків до освітнього процесу. Неформальне спілкування вчителя з батьками.

Змістовий модуль 2. Розв'язання педагогічних конфліктів та педагогічна супервізія/інтервізія

в умовах НУШ

Тема 2.1. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки співробітництва (партнерства)

Зміст теми: Явище педагогічних конфліктів у закладах освіти: їх сутність, причини. Типи та види конфліктних ситуацій у освітньому середовищі. Вчитель як учасник чи посередник у конфліктних ситуаціях.

Булінг/мобінг як одна з причин виникнення педагогічних конфліктів. Відповідальність та права вчителя у протидії боулінгу/мобінгу.

Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів в умовах НУШ засобами педагогіки партнерства.

Тема 2.2. Педагогічна супервізія та наставництво для забезпечення партнерства в умовах НУШ

Зміст теми: Сутність та призначення супервізії, інтервізії та наставництва в умовах побудови партнерської взаємодії вчителів НУШ. Мета та завдання супервізії. Нормативно-правове забезпечення супервізії/наставництва в умовах НУШ.

Призначення педагогічної інтернатури і її роль у становленні молодого вчителя.

Ролі та відповідальності супервізора/наставника. Супервізор / наставник: його обов'язки, відповідальності. Основні ролі супервізора/наставника: консультант, лідер, фасилітатор, тренер. Партнерська співпраця між наставником і молодим педагогом. Етапи роботи наставника. Діалог як основа партнерської взаємодії між супервізором та молодим вчителем.

Труднощі та проблеми у роботі наставника. Ведення документації у процесі супервізії.

Тематика семінарських занять

1. Історія розвитку педагогіки співробітництва/партнерства. Реалізація педагогіки партнерства в умовах НУШ
2. Педагогіка партнерства у освітніх системах різних країн.
- 3/4. Партнерська взаємодія педагога з учнями.
- 5/6. Методи виховної взаємодії педагога з учнями.
- 7/8. Партнерська взаємодія педагога з батьківською громадою
- 9/10. Педагогічні конфлікти та їх вирішення засобами педагогіки співробітництва / партнерства.
11. Супервізія та наставництво в умовах НУШ. Педагогічна інтернатура та її призначення.
12. Підсумкова контрольна робота 2

Орієнтовна тематика індивідуальних самостійних завдань

- Проаналізуйте сутність основних понять: «ПАРТНЕРСТВО», «ПАРТНЕРСЬКА ПЕДАГОГІКА», «СПІВПРАЦЯ», «СПІВРОБІТНИЦТВО», «ВЗАЄМОДІЯ» .
 - Законспекуйте концептуальні засади педагогіки партнерства: призначення, принципи, методологічна основа, історія становлення.
 - Проаналізувати та описати ролі сучасного вчителя НУШ: новатор, наставник, фасилітатор, коуч, тьютор, модератор
 - Навести 5-ть прикладів з досвіду роботи вчителя з учня з використанням інтерактивних методів навчання
 - Навести 5-ть прикладів з досвіду роботи вчителя з учня з використанням прийомів ситуації успіху
 - Розробити план-конспект виховної бесіди з учнями ПШ на згуртування
 - Розробити план-конспект КТС на формування у молодших школярів навичок співпраці в умовах інклюзивного
-

- освітнього середовища
- Розробити пам'ятку для вчителя ПШ з правил партнерського спілкування з батьківською громадою
- Навести п'ять прикладів з досвіду роботи вчителя ПШ цікавих прийомів партнерської взаємодії з батьками
- Написати есе на тему: «Формальне та неформальне спілкування вчителя з батьками: моя позиція»
- Педагогічні конфлікти у школі: їх сутність, причини. Типи та види конфліктних ситуацій у освітньому процесі початкової школи.
- Булінг/мобінг: причини його виникнення, профілактика та роль вчителя.
- Аналіз нормативно-правового забезпечення супервізії/наставництва в умовах НУШ.
- Написати есе на тему: «Моє ставлення до педагогічної інтернатури»
- Зобразити у вигляді інтелект-карти обов'язки та відповідальності супервізора / наставника.
- Розробити пам'ятку співпраці між наставником та молодим учителем

Детальні теми лекційних, семінарських занять, теми і завдання для самостійної роботи, список джерельної бази та інше містяться на курсі у MOODLE.

V. Результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук та наукової освіти.

<i>Результати навчання</i>	<i>Компетентності</i>
ПР 3: Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань наукової освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.	ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними науковими знаннями. ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ПР 5: Організувати освітній процес на основі дитиноцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.	СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти, педагогіки та наукової комунікації, в тому числі в роботі із обдарованими дітьми. СК 3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості дітей у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.
ПР 7: Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.	СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форми поточного контролю: Модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю: Залік

Методи підсумкового контролю: усне опитування

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль	Сума
-------------------	------

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		ПКР	
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 1.3	Тема 2.1	Тема 2.2		
15	40	10	10	5	20	100

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та модульного контролів (ДЕННА Ф.Н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Семінарські заняття	5	11	55
2	Самостійні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу*	5	5	25
3	Підсумкова контрольна робота	20	1	20
Підсумковий рейтинговий бал				100

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та модульного контролів (ЗАОЧНА Ф.Н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Семінарські заняття	5	6	30
2	Самостійні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу*	10	5	50
3	Підсумкова контрольна робота	20	1	20
Підсумковий рейтинговий бал				100

*Здобувачам можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (участь у професійних семінарах, вебінарах, тренінгах тощо) з відповідних тем курсу (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з курсу). Для цього студенти мають представити сертифікат учасника/учасниці і підготувати короткий звіт-аналіз опрацьованих питань.

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Навчальна дисципліна завершується заліком, тому максимальна кількість балів, яку здобувачі можуть набрати протягом семестру - 100. Залік виставляється як сума поточних балів. Якщо здобувач бажає підвищити загальний бал, то підсумковий контроль під час заліку викладач проводить в усній формі (опитування).

Якщо здобувачі не отримали 35 балів, у наступному семестрі вони проходять цю навчальну дисципліну повторно на платній основі.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота та правильність розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення, впевненість та аргументованість, використання у відповіді посилань на інформацію з основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників та інших методичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити

порівняння та самостійні оцінні судження, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота та правильність розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати самостійні висновки, ступінь сформованості практичних умінь, досвід творчої та пошукової діяльності, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівні відповідності критеріям

Високий рівень (90 – 100 балів). Здобувачі засвоїли зміст навчальної дисципліни повністю, вільно володіють навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язують завдання різних видів складності, аргументовано висловлюють свої думки, займаються самоосвітою, можуть брати активну участь в наукових та творчих проектах. Виконали усі практичні / самостійні завдання правильно та ґрунтовно. Демонструють здатність пов'язувати теоретичні знання з курсу з практичним досвідом професійної діяльності.

Достатній рівень (80 – 89 балів). Здобувачі засвоїли зміст навчальної дисципліни в необхідному обсязі, володіють навчальним матеріалом, виконали завдання до кожної теми, проте у відповідях допускають деякі неточності. Уміння продуктивні, проте без вияву творчості. Здатні працювати самостійно, проте допускає неточності.

Середній рівень (70 – 79 балів). Здобувачі засвоїли зміст навчальної дисципліни в повному обсязі, але його знання містять неточності та помилкові судження, уміння проявляються на репродуктивному рівні. Здобувачі не можуть сформулювати самостійні оцінні судження та висновки.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувачі загалом опанували навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїли поверхово, частково. При виконання практичних завдань допускають помилки та потребують допомоги викладача чи колег-здобувачів.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувачі засвоїли навчальну дисципліну поверхово, володіють навчальним матеріалом на елементарному рівні, демонструють фрагментарні знання, не можуть самостійно виконати більшість практичних завдань. Виконали частину практичних / самостійних завдань з суттєвими помилками та недоліками.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувачі не засвоїли більшості тем, володіють елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміють логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку, практичні уміння не сформовані; **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувачі не виконали більшості завдань, не володіють навчальним матеріалом, змістом курсу не оволоділи.

VII. Політика курсу

Політика щодо відвідування: здобувачі дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinsko-ho-derzhavno-ho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravy-la-vnutrishno-ho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>), відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки. Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у

встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки).

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час екзамену, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканатом.

Якщо здобувачі не погоджуються з оцінкою підсумкової атестації, вони можуть в день оголошення результатів подати в деканат апеляційну заяву. Наступного дня проводиться засідання апеляційної комісії. За письмового екзамена повторне опитування не проводиться. За усного комісія надає здобувачеві право продемонструвати свої знання. Про порядок складання екзаменів, перескладання і оскарження результатів див. «Положення про організацію освітнього процесу».

У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату. Здобувачі можуть здійснювати перескладання результатів навчання відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань здобувачів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості здобувачами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

Політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувачів вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента: дана навчальна дисципліна може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).

VIII. Основні інформаційні ресурси

Основні:

1. Батьки та школа: онлайн / офлайн. Як запобігти непорозумінням і конфліктам. Видавнича група Основа. 2020. 144 с.
 2. Бех І.Д. Виховання особистості : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Либідь, 2008. 839с.
 3. Взаємодія в школі: 6 прикладів змін через партнерство / Галина Титиш, Марія Марковська, Олександр Елькін. 2020. URL:
-

<https://nus.org.ua/news/dlya-osvityan-stvoryly-posibnyk-pro-pedagogiku-partnerstva-i-praktyky-dobrochesnosti/>

4. Водозаська Т.В. Учителі як творці освітнього середовища Нової української школи [Текст]. *Управління школою*. 2019. № 1/3. С. 73–77.

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 р. № 2657-VIII.

6. Запорожцева Ю.С. Стратегія супервізії (наставництва) як підтримка професійного розвитку сучасного педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020 р., № 69, Т. 1. С. 70-73. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.69-1.13>

7. Колупаєва А.А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.]. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 197 с.

8. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

9. Коханко О.Г. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до реалізації ідей педагогіки партнерства. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душиний, І. Зимоля]*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 48. Т. 2. С. 141-146. URL: http://www.afhn-journal.in.ua/archive/48_2022/part_2/23.pdf

10. Коханко О. Г., Новосад І. М. Виховання у молодших школярів здатності розв'язувати конфлікти у процесі партнерської взаємодії. *Освітньо-науковий простір : науковий журнал*. Вип. 7 (2 – 2024). Том 1 / Український державний університет імені Михайла Драгоманова [гол. ред. д-р пед. наук, проф. Матвієнко О. В.]. Київ : Видавництво Ліра-К, 2024. С. 67-74. DOI: [https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.7\(2\)/1.2024.07](https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.7(2)/1.2024.07)

11. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками / Координаторка проекту зі створення меморандуму Зоя Звиняцьківська. URL: <https://nus.org.ua/memorandum/>

12. Назаренко Г. Демократичні засади становлення Нової української школи [Текст]. *Рідна школа*. 2017. № 7/8. С. 11–16.

13. Насильство. Булінг. Проблема в запитаннях та відповідях / Дорожко І.І., Малихіна О.Є., Туріщева Л.В. Видавнича група Основа. 2020. 144 с.

14. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

15. Оніщенко І.В. Нова українська школа – новий зміст освіти [Текст] : тренінг. *Початкове навчання та виховання*. 2018. № 22/24. С. 24–27.

16. Оніщенко І.В. НУШ Якщо батьки — партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників. Видавнича група Основа. 2018. 141 с.

17. Паламарчук В.Ф., Барановська О.В. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку [Текст]. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 3. С. 60–66.

18. Положення про педагогічну інтернатуру (Наказ МОН України № 1128 від 25.10.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1670-21#Text>

19. Сесик О.О. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули нової школи [Текст]. *Класному керівнику. Усе для роботи*. 2017. № 6. С. 5–7.

20. Супервізія: Професійна підтримка і професійний розвиток педагогів. Поради для супервізорів (наставників). Тренінг для супервізорів НУШ. 2018. URL: <https://barna-consult.com/wp-content/uploads/2021/10/Superviziya-Poradnyk-VF-Krok-za-krokom.pdf>

21. Сучасні форми роботи з батьками молодших школярів / упорядник І.Васильченко. К.: Шк. світ. 2013. 120 с.

22. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / Укладачі: Клокар Н.І.,

Нікулочкіна О.В. К., 2018. URL: <https://nus.org.ua/news/mon-rozrobylo-polozhennya-pro-superviziyu/>

23. Толкачова Л. Інтерактивні прийоми у вихованні / Упорядник Л.Шелестова, Н.Чиренко. К.: Шк. світ. 2013. 120 с.

24. Топол В. Що таке фасилітація і як вона може допомогти вчителю в класі. 2020. URL: <https://nus.org.ua/articles/shho-take-fasylytatsiya-i-yak-vona-mozhe-dopomogty-vchytelyu-v-klasi/>

25. Шиян Р.Б. Нова українська школа: порадник для вчителя. К.: вид-во Літера ЛТД. 2019. 208с.

26. Nikulochkina, O., Teslenko T., Kokhanko, O., Sevastiuk, M., Yankovska, I., & Teletska, L. Neuro-Pedagogical Aspects of Forming the Professional Competence of Elementary School Teachers and Their Interaction with Students. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14 (4 Sup.1), 2022. С. 128-154. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4Sup1/663>

Розширений список джерел та інформаційних ресурсів з навчальної дисципліни розміщено у системі MOODLE.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти,

протокол № 6 від 21.01.2025